

**1) Kaj pomenita pojma „preživnina“ in „preživninska obveznost“ v praksi? Kdo je upravičen do prejemanja preživnine od druge osebe in kdo mora plačevati preživnino drugi osebi?**

Ukrajinski družinski zakonik (*Simeiny kodeks Ukrainy*) določa posebnosti družinskih odnosov med zakoncema, starši in otroki, materjo in očetom otroka ter med drugimi družinskimi člani, ki so v njem opredeljeni, ter jim zagotavlja določeno število pravic in obveznosti.

Pojem „preživnina“ v smislu ukrajinskega družinskega prava pomeni, da je treba osebi zagotoviti potrebne pogoje za življenje, vzgojo, razvoj itd.

To vključuje skrb za osnovne potrebe osebe (zlasti hrano, oblačila, rekreacijo, izobraževanje in zdravstveno oskrbo). Pravica do preživnine je po svoji pravni naravi posebna subjektivna premoženjska pravica. Posebnost te pravice je, da jo je mogoče uveljavljati z dogovorom ali izvršiti (plačila preživnine/preživnina).

Zgoraj navedene osebe morajo preživnino drugim plačevati tudi, če nastopijo določene okoliščine. Plačuje se lahko prostovoljno ali na podlagi sodne odločbe.

Preživnino (*alimenty*, v nadaljnjem besedilu tudi „preživnina za otroka“) mora/-ta po zakonu plačevati:

- eden od staršev mladoletnemu otroku (člen 180 ukrajinskega družinskega zakonika),
- oba starša mladoletnemu otroku (člena 198 in 199 ukrajinskega družinskega zakonika),
- odrasla hči/odrasel sin staršem (člen 202 ukrajinskega družinskega zakonika),
- zakonec svojemu zakoncu (člen 75 ukrajinskega družinskega zakonika),
- nekdanji zakonec svojemu nekdanjemu zakoncu (člen 76 ukrajinskega družinskega zakonika),
- ženska in moški, ki nista v uradni zakonski zvezi (člen 91 ukrajinskega družinskega zakonika).

V nekaterih primerih je treba kriti tudi dodatne stroške za otroka zaradi posebnih okoliščin (razvoj otrokovih spretnosti, bolezni itd.) ali za preživljanje staršev (zaradi hude bolezni, invalidnosti ali slabotnosti).

Poleg tega je v ukrajinskem družinskem pravu določena odgovornost starih staršev, da preživljajo svoje vnuke; odgovornost vnukov/pravnukov, da preživljajo svoje stare starše/prastarše; odgovornost za preživljanje sorojencev; odgovornost očimov in mačeh, da preživljajo svoje pastorki; odgovornost drugih oseb, da preživljajo otroka; odgovornost pastorkov, da preživljajo svoje mačehe in očime; odgovornost osebe, da preživlja tiste, s katerimi je živela kot družina, do njihove polnoletnosti.

**2) Do katere starosti je otrok upravičen do preživnine za otroka? Kakšna je razlika med pravnimi pravili za preživnino za otroka in pravili za preživnino za odraslo osebo?**

V skladu s členom 180 ukrajinskega družinskega zakonika so starši odgovorni za preživljanje otroka do njegove polnoletnosti, to je do 18. leta starosti.

Odgovornost staršev, da preživljajo svoje otroke, nastopi ob rojstvu otrok in traja do njihove polnoletnosti. Ta odgovornost ne preneha niti v primeru, da otroci pridobijo polno poslovno sposobnost pred polnoletnostjo s sklenitvijo zakonske zveze, če je bila starost za sklenitev zakonske zveze znižana.

Če odrasla hči/odrasel sin nadaljuje izobraževanje in zato potrebuje finančno podporo, jo/ga morajo starši preživljati do triindvajsetega leta starosti, pod pogojem, da imajo sredstva za to (člen 199 ukrajinskega družinskega zakonika).

Odgovornost za preživljanje otroka si enakovredno delita mati in oče ter ni skupna, ampak osebna in individualna. Starši so odgovorni za preživljanje svojega otroka ne glede na zakonski stan (npr. če je bil otrok rojen v zunajzakonski skupnosti). Preživninska obveznost ostane veljavna tudi, če je bil otrok rojen v zakonski zvezi, ki je bila pozneje razveljavljena, ali če so bile staršem odvzete starševske pravice.

Odgovornost zadevnih oseb, da plačujejo preživnino drugim osebam, nastane pod določenimi pogoji in ob upoštevanju vseh okoliščin v zvezi z njimi.

Pravne norme glede odgovornosti za plačevanje preživnine za otroka in preživnine za odraslo osebo se razlikujejo glede na razloge za nastanek take odgovornosti, znesek preživnine in upravičence do nje.

**3) Ali se odgovornost za preživljanje otroka samodejno prekine, ko otrok postane polnoleten? Kdaj otrok postane polnoleten? Če se odgovornost samodejno prekine, navedite ustrezne pravne norme.**

V skladu s členom 6 ukrajinskega družinskega zakonika ima oseba, ki še ni polnoletna, pravni status otroka. Izraz „mlajši mladoletnik“ v ukrajinskem pravu označuje otroka, ki še ni dopolnil štirinajst let. Izraz „starejši mladoletnik“ v ukrajinskem pravu označuje otroka, starega od štirinajst do osemnajst let.

V skladu z normami civilnega prava oseba postane polnoletna pri osemnajstih letih (člen 34 ukrajinskega civilnega zakonika (*Tsyvilny kodeks Ukrainy*)).

V skladu s členom 188 ukrajinskega družinskega zakonika so lahko starši le s sodno odločbo oproščeni odgovornosti za preživljanje otroka, pod pogojem, da zaslužek njihovega otroka močno presega dohodek katerega koli od staršev in v celoti zadovoljuje otrokove potrebe. Če otrok ne prejema več dohodka ali se je njegov dohodek zmanjšal, ima zadevna oseba pravico, da pri sodišču vloži zahtevek za izterjavo preživnine.

Poleg tega je v členu 189 ukrajinskega družinskega zakonika določeno, da lahko starši sklenejo pogodbo o preživnini za otroka, v kateri določijo znesek in pogostost plačil. Pogoji pogodbe ne smejo biti v nasprotju z otrokovimi pravicami, kot so določene v zakoniku. Pogodba mora biti sestavljena v pisni obliki in overjena pri notarju.

V skladu s členom 190 ukrajinskega družinskega zakonika lahko starš, s katerim otrok živi, in starš, ki prebiva ločeno od otroka, z dovoljenjem organa za skrbništvo in oskrbo skleneta pogodbo o prenehanju pravice do preživnine za otroka v zvezi s prenosom lastninske pravice na nepremičnini (hiša, stanovanje, zemljišče itd.).

Takšno pogodbo mora overiti notar. V skladu s tako pogodbo lastništvo na nepremičnini začne veljati ob vpisu v javni register, kot to zahteva zakon. Lastništvo na nepremičnini pridobi otrok sam ali pa ga kot solastnika pridobita otrok in starš, pri katerem otrok živi. Če je bila taka pogodba sklenjena, se starš, pri katerem otrok živi, zaveže, da bo otroka preživljal sam.

Sklenitev pogodbe starša, ki prebiva ločeno od otroka, ne odvezuje odgovornosti za delitev dodatnih stroškov za otroka.

V členih 198–200 ukrajinskega družinskega zakonika je določeno tudi, da starši preživljajo svojo odraslo hčer/odraslega sina, ki potrebuje finančno podporo, pod pogojem, da imajo sredstva za to.

Če odrasla hči/odrasel sin nadaljuje izobraževanje in zato potrebuje finančno podporo, so starši odgovorni, da jo/ga preživljajo do dopolnjenega triindvajsetega leta starosti, pod pogojem, da imajo sredstva za to. Pravica do preživnine preneha, ko se hči/sin neha izobraževati.

Starš, pri katerem hči/sin živi, in hči/sin, ki nadaljuje izobraževanje, imata pravico vložiti sodni zahtevek za izterjavo preživnine.

Sodišče določi znesek preživnine, ki ga je treba plačati odrasli hčeri/odraslemu sinu, kot fiksni denarni znesek in/ali kot delež zaslužka (dohodka) preživninskega zavezanca glede na okoliščine iz člena 182 tega zakonika.

Sodišče pri določanju zneska preživnine, ki ga mora plačati eden od staršev, upošteva zmožnost drugega starša, njegove žene/njegovega moža in odrasle hčere/odraslega sina, da zagotavlja preživnino.

**4) Kako in komu se plača preživnina?**

V skladu z določbami ukrajinskega družinskega zakonika so do preživnine upravičene naslednje osebe:

1. Zakonec, ki je nezmožen za delo in potrebuje finančno podporo, pod pogojem, da ima drugi zakonec sredstva za njeno zagotovitev (člen 75 ukrajinskega družinskega zakonika).

V skladu s členom 76 ukrajinskega družinskega zakonika prenehanje zakonske zveze ne pomeni prenehanja pravice do preživnine, pridobljene med zakonsko zvezo.

Po prenehanju zakonske zveze ima oseba pravico prejemati preživnino, če je postala nezmožna za delo pred prenehanjem zakonske zveze ali v enem letu od datuma prenehanja zakonske zveze in potrebuje finančno podporo, pod pogojem, da ima nekdanji mož/nekdanja žena sredstva za zagotavljanje preživnine.

Oseba je upravičena do preživnine tudi v primeru, če postane invalidna več kot eno leto po datumu prenehanja zakonske zveze, če je njena invalidnost posledica protipravnega ravnanja nekdanjega moža/nekdanje žene v odnosu do nje med trajanjem zakonske zveze.

Če ženo/moža ob prenehanju zakonske zveze do zakonsko določene upokojitvene starosti loči največ pet let, ima pravico prejemati preživnino po dopolnitvi te upokojitvene starosti pod pogojem, da je v zakonski zvezi živel/-a vsaj deset let.

Če eden od zakoncev zaradi vzgoje otroka, vzdrževanja gospodinjstva, skrbi za družinske člane, bolezni ali drugih pomembnih okoliščin ni mogel pridobiti izobrazbe, se zaposliti ali biti v primerljivem položaju, je upravičen do preživnine, če je zakonska zveza prenehala, tudi če je sposoben delati, če potrebuje finančno podporo in ima njegov nekdanji mož/nekdanja žena sredstva za njeno zagotavljanje.

V tem primeru pravica do preživnine traja tri leta od datuma prenehanja zakonske zveze.

V členih 77 in 78 ukrajinskega družinskega zakonika je določeno, da preživnino za enega od zakoncev zagotavlja drugi zakonec v naravi ali finančno, po dogovoru.

Preživnina na podlagi sodne odločbe se praviloma dodeli v finančni obliki enemu od zakoncev.

Preživnina se plačuje mesečno. Z medsebojnim soglasjem se lahko preživnina plača vnaprej.

Zakonca imata tudi pravico, da skleneta pogodbo o zagotavljanju preživnine enemu od njiju, v kateri lahko določita pogoje, znesek in pogostost izplačil preživnine.

Pogodba mora biti sestavljena v pisni obliki in overjena pri notarju.

Če eden od zakoncev ne izpolni svojih obveznosti iz preživninske pogodbe, se lahko preživnina izterja na podlagi izvršilnega naslova, ki ga izda notar.

2. Noseča žena: v skladu s členom 84 ukrajinskega družinskega zakonika se preživnina, ki se ji dodeli, plača po rojstvu otroka, ne da bi bila potrebna dodatna odredba.

Noseča žena je upravičena do preživnine ne glede na to, ali dela ali ne, in ne glede na njen finančni položaj, pod pogojem, da ima mož na voljo sredstva za zagotavljanje finančne podpore.

Noseča žena in žena, pri kateri otrok živi, sta upravičeni do preživnine tudi v primeru prenehanja zakonske zveze.

3. Žena ali mož, pri kateri/-em otrok živi (člena 84 in 86 ukrajinskega družinskega zakonika).

V skladu s členom 84 ukrajinskega družinskega zakonika ima žena, pri kateri otrok živi, pravico prejemati preživnino od svojega moža, očeta otroka, do otrokovega dopolnjenega tretjega leta.

Če je otrok invalid ali ima duševno motnjo, je žena, pri kateri otrok živi, upravičena do prejemanja preživnine od moža do otrokovega dopolnjenega šestega leta.

Žena, pri kateri otrok živi, je upravičena do preživnine, ne glede na to, ali dela ali ne, in ne glede na njen finančni položaj, pod pogojem, da ima mož na voljo sredstva za zagotavljanje preživnine.

Pravica moža do preživnine, če otrok živi pri njem, je določena v členu 86 ukrajinskega družinskega zakonika.

Mož, pri katerem otrok živi, je upravičen do prejemanja preživnine od svoje žene, matere otroka, do otrokovega dopolnjenega tretjega leta.

Če je otrok invalid ali ima duševno motnjo, je mož, pri katerem otrok živi, upravičen do prejemanja preživnine od svoje žene do otrokovega dopolnjenega šestega leta.

Mož, pri katerem otrok živi, je upravičen do preživnine, ne glede na to, ali dela ali ne, in ne glede na njegov finančni položaj, pod pogojem, da ima žena sredstva za zagotavljanje preživnine.

Mož, pri katerem otrok živi, je upravičen do preživnine tudi po prenehanju zakonske zveze.

4. Eden od zakoncev, vključno z zakoncem, ki je sposoben delati, vendar živi z invalidnim otrokom, ki potrebuje stalno oskrbo, in skrbi zanj, če ima drugi zakonec sredstva za zagotavljanje finančne podpore (člen 88 ukrajinskega družinskega zakonika).

Člen 88 ukrajinskega družinskega zakonika določa, da je eden od zakoncev, vključno s tistim, ki je sposoben delati, živi z invalidnim otrokom, ki potrebuje stalno zunanjo oskrbo, in skrbi zanj, upravičen do preživnine, če ima drugi zakonec na voljo sredstva za zagotavljanje preživnine.

Pravica do preživnine traja ves čas življenja z invalidnim otrokom in skrbi zanj ter ni odvisna od finančnega položaja starša, pri katerem otrok živi.

Znesek preživnine za zakonca, pri katerem živi invalidni otrok, se določi na podlagi sodne odločbe v skladu s členom 80(1) zakonika, ne glede na preživnino, ki jo zagotavljajo njegovi starši, odrasla hči ali odrasel sin.

Če sta ženska in moški, ki nista poročena, dalj časa živela kot družina, je eden od njiju, ki je med skupnim življenjem postal nezmožen za delo, v skladu s členom 76 zakonika upravičen do preživnine.

5. Ženska in moški, ki nista poročena drug z drugim, če njun skupni otrok živi pri enem od njiju (člen 91 družinskega zakonika Ukrajine).

Ženska in moški, ki nista poročena drug z drugim, sta v skladu s členi 84(2)–(4), 86 in 88 ukrajinskega družinskega zakonika upravičena do preživnine, če njun otrok živi z njo/njim.

6. Otroci in odrasli otroci, ki so nezmožni za delo, imajo pravico prejemati preživnino od drugih družinskih članov in sorodnikov, če nimajo staršev (poglavje 22 ukrajinskega družinskega zakonika).

V skladu s členom 181 ukrajinskega družinskega zakonika se načini, na katere starši izpolnjujejo svojo odgovornost za preživljanje otroka, določijo z dogovorom med njimi.

Po dogovoru med starši otroka lahko starš, ki živi ločeno od otroka, prispeva k preživljanju otroka v naravi ali finančno.

S sodno odločbo se preživnina za otroka (preživnina) dodeli kot delež dohodka matere/očeta ali kot fiksni znesek po izbiri starša ali drugega zakonitega zastopnika otroka, s katerim otrok živi.

Način izterjave preživnine se določi s sodno odločbo in se lahko na zahtevo preživninskega upravičenca spremeni z drugo odločbo.

Preživnina za otroka, prejeta za otroka, je last otroka (člen 179 ukrajinskega družinskega zakonika).

V skladu s členom 265 ukrajinskega družinskega zakonika morajo stari starši preživljati svoje mladoletne vnuke, če ti nimajo staršev ali če jih njihovi starši ne morejo ustrezno preživljati, pod pogojem, da imajo stari starši sredstva za to.

V členu 267 ukrajinskega družinskega zakonika je določeno, da morajo odrasli bratje in sestre preživljati svoje mladoletne brate in sestre, ki potrebujejo finančno podporo, če ti nimajo staršev, moža/žene ali če jih te osebe iz utemeljenih razlogov ne morejo ustrezno preživljati, pod pogojem, da imajo odrasli bratje in sestre sredstva za to.

Odrasli bratje in sestre morajo preživljati druge odrasle brate in sestre, ki so nezmožni za delo in potrebujejo finančno podporo, če ti nimajo moža/žene, staršev ali odrasle hčere/odraslega sina, pod pogojem, da imajo odrasli bratje in sestre sredstva za to.

Odgovornost očima ali mačehe, da preživlja svojega/svojo/svoje pastorka/-o/-e, je določena v členu 268 ukrajinskega družinskega zakonika, v skladu s katerim mora očim ali mačeha preživljati svojega/svojo/svoje mladoletne/-ga/-o pastorka/-o/-e, ki živi/-jo pri njem/njej, če ta/ti

nima/-jo staršev, starih staršev, odraslih bratov in sester ali če ga/jo/jih te osebe iz utemeljenih razlogov ne morejo ustrezno preživljati, pod pogojem, da ima očim ali mačeha sredstva za to.

Sodišče lahko mačeho ali očima oprosti odgovornosti za preživljanje pastorka/-ov ali to omeji na določeno obdobje, zlasti v primeru: kratkega obdobja bivanja z materjo/očetom in/ali neprimernega ravnanja otrokove/-ga matere/očeta v zakonski zvezi.

V skladu s členi 269–272 ukrajinskega družinskega zakonika morajo osebe, v katerih družini je bil otrok vzgojen, temu otroku zagotoviti finančno podporo, če ta otrok nima staršev, starih staršev ali odraslih bratov in sester, pod pogojem, da imajo te osebe sredstva za to.

7. Odrasli otroci do 23. leta starosti, ki nadaljujejo izobraževanje in potrebujejo finančno podporo: do diplome (člen 199 ukrajinskega družinskega zakonika).

8. Starši, ki so nezmožni za delo in potrebujejo finančno podporo (členi 172, 202 in 203 ukrajinskega družinskega zakonika).

V skladu s členoma 202 in 203 ukrajinskega družinskega zakonika mora odrasla hči/odrasel sin preživljati svoje starše, ki so nezmožni za delo in potrebujejo finančno podporo.

Če so bile materi/očetu odvzete starševske pravice in niso bile povrnjene, hči/sin, v zvezi s katero/katerim so bile te pravice izgubljene, ni odgovorna/odgovoren za preživljanje svoje matere/očeta.

Poleg preživnine mora hči/sin prispevati k dodatnim stroškom staršev, ki nastanejo zaradi hude bolezni ali slabotnosti.

Če odrasla hči/odrasel sin ne skrbi za starše, ki so nezmožni za delo in so slabotni, se lahko stroški, povezani z oskrbo, od nje/-ga izterjajo s sodno odločbo (člen 172 ukrajinskega družinskega zakonika).

9. Stari starš/prastarš, ki je nezmožen za delo, potrebuje finančno podporo in nima moža/žene, odrasle hčere/odraslega sina ali ga te osebe iz utemeljenih razlogov ne morejo ustrezno preživljati (člen 266 ukrajinskega družinskega zakonika).

Odrasli vnuki/odrasli pravnuki morajo preživljati svoje stare starše/prastarše, ki so nezmožni za delo, potrebujejo finančno podporo in nimajo moža/žene, odrasle hčere/odraslega sina ali jih te osebe iz utemeljenih razlogov ne morejo ustrezno preživljati, pod pogojem, da imajo odrasli vnuki/odrasli pravnuki sredstva za to.

10. Mačeha ali očim, ki je nezmožen/-na za delo in potrebuje finančno podporo, sorodniki in druge osebe, s katerimi je oseba živel kot družina, dokler ta oseba ni postala polnoletna (člena 270 in 271 ukrajinskega družinskega zakonika).

Odrasla pastorka/odrasel pastorek mora preživljati svojega očima ali mačeho, ki je nezmožen/-na za delo in potrebuje finančno podporo, če je ta najmanj pet let svojemu/-i pastorku/-i redno zagotavljal/-a finančno podporo, pod pogojem, da ima pastorek/-ka sredstva za to.

Odgovornost pastorka/-e, da preživlja svojega očima ali mačeho, nastane, če očim ali mačeha nima moža/žene, odrasle hčere/odraslega sina, bratov in sester ali če ga/je te osebe iz utemeljenih razlogov ne morejo ustrezno preživljati.

Če je oseba do polnoletnosti živel s sorodniki ali drugimi osebami kot družina, mora te sorodnike in druge osebe, ki so nezmožni za delo in s katerimi je živel najmanj pet let, preživljati, pod pogojem, da ima sredstva za to.

Ta odgovornost nastane, če oseba, ki potrebuje finančno podporo, nima žene/moža, odrasle hčere/odraslega sina, bratov in sester ali če ji te osebe iz utemeljenih razlogov ne morejo zagotoviti ustrezne podpore.

Med izvršilnim postopkom izvršitelj prenese izterjano preživnino na bančni račun ali katero koli drugo finančno institucijo, ki jo vložnik zahtevka navede v pisni vlogi, ali jo pošlje na poštni naslov vložnika zahtevka po poštni nakaznici, pri čemer se stroški štejejo kot del stroškov postopka.

Če izvršitelj nima potrebnih informacij za prenos izterjane preživnine, vložnika zahtevka pisno obvesti, da mora predložiti informacije o načinu prenosa izterjane preživnine, podatke o bančnem računu ali podatke o kateri koli drugi finančni instituciji ali nebančnem ponudniku plačilnih storitev za prejemanje preživnine (če je na voljo) (poglavje XVI(2)7) smernic o izvrševanju sodnih odločb (*Instruktsia z orhanizatsii prymusovoho vykonannya rishen*)).

**5) Kateri javni organ dodeljuje preživnino v Ukrajini (ali je to vedno sodišče)? Katero vrsto preživnine dodeli sodišče in katero vrsto dodeli drug javni organ?**

Vrste preživnine, navedene pri vprašanju 4 „Kako in komu se plača preživnina?“ (točke 1 do 10), lahko dodeli sodišče ali pa se določijo s pogodbo o preživnini, ki jo skleneta stranki.

To pogodbo mora overiti notar. Stranki te pogodbe lahko znesek preživnine ter način in pogostost plačevanja določita po lastni presoji.

**6) Kako se izračunata preživnina za otroka in družinska preživnina? Ali se lahko sodna odločba spremeni, če so se spremenili življenjski stroški ali družinske okoliščine? Če je odgovor pritrdilen, kako (na primer s samodejno indeksacijo)?**

V členu 182 ukrajinskega družinskega zakonika je določeno, da sodišče pri določanju zneska preživnine za otroka upošteva:

- (1) zdravstveno stanje in finančni položaj otroka;
- (2) zdravstveno stanje in finančni položaj zavezanca za plačilo preživnine za otroka;
- (3) ali ima zavezanec za plačilo preživnine za otroka druge otroke, moža/ženo, starše, hčer/sina, ki so nezmožni za delo;

(3<sup>1</sup>) ali ima zavezanec za plačilo preživnine za otroka na podlagi lastništva, posesti in/ali uporabe lastninske in premoženjske pravice, vključno s premoženjskimi in nepremičninami, denarjem, izključnimi pravicami intelektualne lastnine in pravicami podjetij;

(3<sup>2</sup>) ali ima zavezanec za plačilo preživnine za otroka stroške, ki jih dokaže vložnik zahtevka za preživnino za otroka in ki vključujejo nakup nepremičnin ali premoženja, katerih stroški presegajo desetkratnik minimalnega zneska za preživljanje osebe, ki je sposobna za delo, in zavezanec za plačilo preživnine za otroka ni dokazal izvora teh sredstev;

- (4) druge pomembne okoliščine.

Znesek preživnine za otroka je treba določiti tako, da je zadosten in ustrezen za zagotavljanje skladnega razvoja otroka.

Minimalni zajamčeni znesek preživnine za otroka za enega otroka ne sme biti nižji od 50 odstotkov minimalnega zneska za preživljanje otroka zadevne starosti.

Minimalni priporočeni znesek preživnine za otroka za enega otroka je enak minimalnemu znesku za preživljanje otroka zadevne starosti in ga sodišče lahko dodeli, če ima zavezanec za plačilo preživnine za otroka zadosten zaslužek (dohodek).

Sodišče ni omejeno z zneskom zaslužka (dohodka) zavezanca za plačilo preživnine za otroka, če ugotovi obstoj izdatkov, ki presegajo njegov zaslužek (dohodek), in zavezanec za plačilo preživnine za otroka ne dokaže izvora sredstev, uporabljenih za kritje teh izdatkov.

V skladu s členom 183 ukrajinskega družinskega zakonika sodišče določi delež zaslužka (dohodka) starša, ki ga je treba izplačati kot preživnino za otroka.

Če se preživnina za otroka izterja za dva ali več otrok, sodišče določi delež zaslužka (dohodka) starša za njuno oziroma njihovo preživljanje, ki se izterja do polnoletnosti najstarejšega otroka.

Če po polnoletnosti najstarejšega otroka nobeden od staršev ne vloži zahtevka pri sodišču za določitev zneska preživnine za otroka za drugega otroka/druge otroke, se preživnina za otroka izterja z odbitkom sorazmernega deleža za otroka, ki je postal polnoleten.

Starš ali drug zakoniti zastopnik otroka, pri katerem otrok živi, ima pravico, da pri sodišču vloži zahtevek za izdajo sodne odločbe za izterjavo preživnine za otroka v višini četrtnine zaslužka (dohodka) zavezanca za plačilo preživnine za otroka za enega otroka, tretjine za dva otroke ali

polovice za tri in več otrok, do največ desetih minimalnih zneskov za preživljanje otroka zadevne starosti za vsakega otroka.

V skladu s členom 184 ukrajinskega družinskega zakonika sodišče na zahtevo upravičenca do preživnine za otroka določi preživnino kot fiksni denarni znesek.

Znesek preživnine za otroka v obliki fiksnega denarnega zneska, ki ga je določilo sodišče ali o katerem so se dogovorili starši, se letno prilagodi z indeksacijo, kot je določeno z zakonom, razen v primeru, da se zavezanec za plačilo in upravičenec do preživnine za otroka dogovorita drugače. Sodišče lahko na zahtevo upravičenca do preživnine za otroka izvede indeksacijo za drugo obdobje.

Starš ali drug zakoniti zastopnik otroka, pri katerem otrok živi, ima pravico, da pri sodišču vloži zahtevek za izdajo sodne odločbe o izterjavi preživnine za otroka v višini 50 odstotkov minimalnega zneska za preživljanje otroka zadevne starosti.

Kljub temu je treba opozoriti, da lahko sodišče pozneje zniža ali zviša znesek preživnine za otroka, ki je določen s sodno odločbo ali o katerem se dogovorijo starši, in sicer na podlagi zahtevka zavezanca za plačilo ali upravičenca do preživnine za otroka, če se je spremenil njun finančni položaj ali zakonski stan ali če se je poslabšalo ali izboljšalo zdravstveno stanje enega od njiju in v drugih primerih, določenih v zakoniku.

### ***O določitvi zneska drugih oblik družinske preživnine***

V členu 80 ukrajinskega družinskega zakonika je določeno, da se preživnina dodeli enemu od zakoncev kot delež dohodka drugega zakonca in/ali kot fiksni denarni znesek.

Sodišče določi višino preživnine za enega od zakoncev ob upoštevanju možnosti, da ju preživlja njuna odrasla hči/odrasel sin, njuni starši, ter ob upoštevanju drugih pomembnih okoliščin.

Sodišče lahko na zahtevo preživninskega zavezanca ali upravičenca naknadno spremeni znesek preživnine, ki ga je določilo, če se je finančni položaj in/ali zakonski stan zavezanca oziroma upravičenca spremenil.

V členu 205 ukrajinskega družinskega zakonika je določeno, da sodišče znesek preživnine za starše določi kot fiksni denarni znesek in/ali kot delež dohodka glede na finančni položaj in/ali zakonski stan strank.

Sodišče pri določanju zneska preživnine in dodatnih stroškov upošteva, ali lahko preživnino zagotovijo drugi otroci, proti katerim ni bil vložen preživninski zahtevek, žena/mož in njihovi lastni starši.

V izjemnih primerih, če so starši hudo bolni ali invalidni in ima otrok zadosten dohodek (zaslužek), se lahko sodišče odloči, da od njih v pavšalnem znesku ali v obrokih v določenem obdobju izterja stroške, povezane z zdravljenjem in oskrbo.

V skladu s členom 272 ukrajinskega družinskega zakonika se znesek preživnine, izterjan od drugih družinskih članov in sorodnikov za otroke in odrasle, ki so nezmožni za delo in potrebujejo finančno podporo, določi kot delež zaslužka (dohodka) ali kot fiksni denarni znesek.

Sodišče pri določanju zneska preživnine upošteva finančni položaj in zakonski stan preživninskega zavezanca in upravičenca.

Če zahtevek ni vložen zoper vse odgovorne osebe, ampak le zoper nekatere od njih, se znesek preživnine določi glede na odgovornost vseh oseb, odgovornih za zagotavljanje preživnine. Skupni znesek preživnine za otroka, ki ga je treba izterjati za enega otroka, mora biti v vsakem primeru zadosten in primeren za zagotavljanje skladnega razvoja otroka in ne sme biti nižji od 50 odstotkov minimalnega zneska za preživljanje otroka zadevne starosti.

Minimalni priporočeni skupni znesek preživnine za otroka za enega otroka, ki ga je treba izterjati od drugih družinskih članov in sorodnikov, je enak minimalnemu znesku za preživljanje otroka zadevne starosti in ga sodišče lahko dodeli, če ima preživninski zavezanec zadosten zaslužek (dohodek).

Če se finančni položaj ali zakonski stan osebe, ki plačuje preživnino, ali osebe, ki prejema preživnino, spremeni, lahko sodišče na zahtevo katere koli stranke spremeni znesek ali jo oprosti plačila preživnine.

Če obstajajo druge pomembne okoliščine, lahko sodišče osebe, navedene v členih 267–271 tega zakonika, oprosti plačila preživnine.

V skladu s členom 192 ukrajinskega družinskega zakonika lahko sodišče na podlagi zahtevka preživninskega zavezanca ali upravičenca zniža ali zviša znesek preživnine, ki je določen s sodno odločbo ali o katerem se dogovorijo starši, če se je spremenil njihov finančni položaj ali zakonski stan, če se je poslabšalo ali izboljšalo zdravstveno stanje enega od njih in v drugih primerih, določenih v zakoniku.

V členu 71, del 1, ukrajinskega zakona „o izvršilnih postopkih“ (*Pro vykonavche provadzhennia*) je določeno, da je postopek izterjave preživnine določen z zakonom. Izvršitelj od zavezanca izterja preživnino v višini, ki je določena z izvršilnim naslovom, vendar ni manjša od minimalnega zneska za preživljanje, določenega z ukrajinskim družinskim zakonikom.

Izvršitelj izvede indeksacijo zneska preživnine, določenega kot fiksni denarni znesek, v skladu s postopkom, ki ga določi ukrajinski kabinet ministrov, razen če je v izvršilnem naslovu ali pogodbi o preživnini za otroka, sklenjeni med starši, določeno drugače.

Indeksacija zneska preživnine se opravi letno, začenši z drugim letom po njegovi določitvi.

Če vložnik zahtevka sam pošlje izvršilni naslov neposredno podjetju, instituciji, organizaciji, posameznemu podjetniku ali fizični osebi iz člena 7, del 1, zakona, se znesek preživnine, določen kot fiksni denarni znesek, indeksira v skladu z ukrajinskim zakonom o indeksaciji denarnih prihodkov prebivalstva (*Pro indeksatsiiu hroshovykh dokhodiv naseleennia*), razen če je v izvršilnem naslovu ali pogodbi o preživnini za otroka, sklenjeni med starši, določeno drugače.

## **7) V sodbah ukrajinskih sodišč znesek preživnine pogosto predstavlja 1/4 plače ali delež minimalnega zneska za preživljanje.**

**(a) Kako pridobiti informacije o minimalnem znesku za preživljanje? (Ali obstaja uradna stran, ali ukrajinski osrednji organ olajšuje pridobivanje takih informacij? Če je odgovor pritrdilen, na podlagi česa itd.?)**

V členu 40, del 1(9), proračunskega zakonika Ukrajine (*Biudzhety kodeks Ukrainy*) je določeno, da zakon o državnem proračunu Ukrajine (*Zakon pro Derzhavny biudzhety Ukrainy*) določa zlasti minimalni znesek za preživljanje za zadevno proračunsko obdobje, ki je izračunan na mesec na osebo ter ločeno za glavne socialne in demografske skupine prebivalstva, in obseg, v katerem je za zadevno proračunsko obdobje zagotovljen minimalni znesek za preživljanje.

V členu 41, del 2(4), zakonika je določeno, da se do začetka veljavnosti zakona o državnem proračunu Ukrajine za tekoče proračunsko obdobje uporabljajo socialni standardi in socialna jamstva v enakih zneskih in pod enakimi pogoji, kot so veljali decembra prejšnjega proračunskega obdobja, vključno z minimalnim zneskom za preživljanje, obsegom njihovega zagotavljanja, minimalno plačo, dodatki, nadomestili in jamstvi za prebivalstvo za tekoče proračunsko obdobje.

V skladu s členom 4, del 3, ukrajinskega zakona o minimalnem znesku za preživljanje (*Pro prozhytkovy minimum*) minimalni znesek za preživljanje na osebo in ločeno za osebe, ki spadajo v glavne družbene in demografske skupine prebivalstva, vsako leto odobri ukrajinski parlament s sprejetjem ukrajinskega zakona o državnem proračunu Ukrajine za zadevno leto.

Informacije o minimalnem znesku za preživljanje so na voljo v ukrajinskem zakonu o državnem proračunu Ukrajine za zadevno leto na spletišču ukrajinskega parlamenta <https://www.rada.gov.ua/> v razdelku „Zakonodaja“ (*Zakonodavstvo*).

Organ, ki vloži zahtevek, lahko ukrajinsko ministrstvo za pravosodje po potrebi zaprosi, da predloži informacije o minimalnem znesku za preživljanje.

V skladu s členom 6(2), točka (g), Konvencije iz leta 2007 o mednarodni izterjavi preživnine otrok in drugih oblik družinskih preživnin osrednji organi olajšajo pridobitev listinskih in drugih dokazov, ki so potrebni za obravnavo zahtevkov in so navedeni v členu 10 Konvencije.

Ko ukrajinsko ministrstvo za pravosodje prejme zahtevo osrednjega organa tuje države, mu posreduje informacije o minimalnem znesku za preživljanje otrok iz zadevnih starostnih skupin.

**(b) Kako prejeti uradne informacije o mesečni plači zavezanca? Ali ukrajinski osrednji organ omogoča pridobivanje takih informacij?**

Izvršitelj v okviru izvršilnih postopkov prejme uradne informacije o mesečni plači zavezanca s predložitvijo poizvedb, zahtev ali drugih vrst procesnih aktov, kot je določeno v ukrajinskem zakonu o izvršilnih postopkih in drugih predpisih.

V Konvenciji iz leta 2007 o mednarodni izterjavi preživnine otrok in drugih oblik družinskih preživnin iz je določeno, da morajo osrednji organi pomagati pridobiti koristne informacije o dohodku in po potrebi drugih finančnih razmerah zavezanca in upravičenca, med drugim tudi o tem, kje se nahaja premoženje.

Vendar se take informacije lahko predložijo le na podlagi zaprosil. Ko ukrajinsko ministrstvo za pravosodje prejme zahtevo za informacije o dohodku osebe, organizira izvršbo v Ukrajini kot osrednji organ.

**8) Ali je mogoče pridobiti uradno izjavo o znesku trenutne mesečne preživnine za otroka in/ali zaostalih plačil preživnine? Če je odgovor pritrdilen, kdo lahko zahteva tako izjavo: samo upravičenec/zavezanec ali tudi tuji organ? Kdo je pooblaščen za izdajo takih izjav in ali lahko ukrajinski osrednji organ olajša njihovo pridobitev?**

V skladu s členom 71(4) ukrajinskega zakona o izvršilnih postopkih mora izvršitelj mesečno izračunati znesek zaostalih plačil preživnine v skladu z delom 1 istega člena.

Izvršitelj mora upravičenca in zavezanca obvestiti o zaostalih plačilih, kadar:

- (1) je bil od upravičenca prejet izvršilni naslov;
- (2) je upravičenec ali zavezanec vložil zahtevek;
- (3) je bila podjetju, instituciji, organizaciji, posameznemu podjetniku ali fizični osebi, ki zavezancu izplačuje plačo, pokojnino, štipendijo ali druge vrste prejemkov, poslana odločba;
- (4) je bil izvršilni naslov poslan drugi državni izvršilni službi na podlagi obsega njenih pristojnosti;
- (5) se je postopek izvršbe končal.

V tem členu, del 13, zakona je določeno, da državna izvršilna služba ali zasebni izvršitelj v zakonsko določenih okoliščinah na zahtevo upravičenca v treh delovnih dneh izda izjavo o zaostalih plačilih preživnine.

Izjava o zaostalih plačilih preživnine velja en mesec od datuma izdaje.

Obliko izjave določi ukrajinsko ministrstvo za pravosodje.

V skladu s poglavjem XVI(7) smernic o izvrševanju sodnih odločb mora državna izvršilna služba ali zasebni izvršitelj v treh delovnih dneh po prejemu zahtevka upravičenca za izdajo izjave o zaostalih plačilih preživnine izdati izjavo o zaostalih plačilih preživnine, potrjeno z uradnim žigom državne izvršilne službe ali zasebnega izvršitelja.

Za izdajo izjave izvršitelj izračuna znesek zaostalih plačil preživnine od datuma, ko je bil izvršilni naslov vročen. Če je skupni znesek zaostalih plačil preživnine od dneva, ko je bil izvršilni naslov vročen, do njegove izvršbe nižji od zneska ustreznih plačil za tri mesece, državna izvršilna služba ali zasebni izvršitelj upravičenca pisno obvesti o zavrnitvi izdaje izjave in mu predloži izračun zaostalih plačil.

**9) V primerih dodelitve preživnine za otroka se lahko zahtevajo uradne informacije o otrokovih starših. Ali lahko v skladu s členom 6(2), točka (g), Haaške konvencije iz leta 2007 o mednarodni izterjavi preživnine otrok in drugih oblik družinskih preživnin ukrajinski osrednji organ v teh primerih olajša pridobitev listin?**

Informacije o kraju registracije osebe na ozemlju Ukrajine se lahko predložijo, če je bila prejeta zahteva na podlagi Haaške konvencije iz leta 2007 o mednarodni izterjavi preživnine za otroke in drugih oblik družinskih preživnin. Vse druge informacije, na primer o dohodku,

finančnem položaju, premoženju in/ali zakonskem stanu fizične osebe itd., se lahko pridobijo le na podlagi sodne odločbe, izdane v skladu z mednarodno pogodbo, zlasti s konvencijo iz leta 1970 o pridobivanju dokazov v civilnih ali gospodarskih zadevah v tujini.

**10) Kako ugotoviti naslov osebe, ki mora plačati preživnino (zavezanca)? Ali lahko ukrajinski osrednji organ drugim osrednjim organom posreduje naslov dolžnika na podlagi zahteve za sprejetje ustreznih posebnih ukrepov v skladu s členom 7 Haaške konvencije iz leta 2007? Kako dolgo običajno traja, da prejme odgovor na zahtevo za sprejetje ustreznih posebnih ukrepov (npr. ali ima osrednji organ neposreden dostop do takih podatkov ali pa mora te informacije zahtevati od določenega registra itd., kar traja nekaj časa)?**

V členu 4 ukrajinskega zakona o izvršilnih postopkih so določene obvezne zahteve za izvršilni naslov.

V skladu s tem členom, del 1(3), zakona izvršilni naslov vključuje: polno ime (za pravne osebe) ali priimek, ime in po potrebi patronimično ime (za fizične osebe) upravičenca in zavezanca, njun pravni naslov (za pravne osebe) ali naslov/kraj prebivališča (za fizične osebe) in datum rojstva zavezanca (za fizične osebe).

V skladu s členom 19 navedenega ukrajinskega zakona morajo stranke v ustreznih okoliščinah nemudoma pisno obvestiti izvršitelja, in sicer najpozneje naslednji delovni dan, če je zavezanec samostojno v celoti ali delno izpolnil sodno odločbo; če obstajajo okoliščine, ki vodijo do obveznega zadržanja izvršitve; če je bil odobren odlog ali je bil pripravljen načrt obročnega odplačevanja; če sta se spremenila način in postopek izvršitve sodne odločbe; če se je spremenilo stalno ali začasno prebivališče (vključno z njegovo registracijo) ali pravni naslov in če je zavezanec (fizična oseba) spremenil svoje delovno mesto.

V členu 18, del 3(3), navedenega ukrajinskega zakona je določeno, da ima izvršitelj zaradi zaščite interesov upravičenca med izvršilnim postopkom pravico, da od državnih organov, podjetij in organizacij, ne glede na njihovo lastništvo, ter od uradnikov, strank in drugih udeležencev v postopku brezplačno pridobi pojasnila, izjave in druge vrste informacij, vključno z zaupnimi informacijami.

Poleg tega ima v skladu s tem členom, del 5, zakona izvršitelj med izvrševanjem sodne odločbe pravico do neposrednega dostopa do informacij, vključno z zaupnimi informacijami, v javnih podatkovnih zbirkah in registrih, vključno s tistimi v elektronski obliki, ki se nanašajo na zavezanca, njihovo premoženje, dohodek in sredstva.

V skladu s členom 36, del 1, navedenega ukrajinskega zakona izvršitelj v primeru, da ni podatkov o kraju stalnega ali začasnega prebivališča zavezanca, ki je fizična oseba, ali otroka, v primeru izvršilnega naslova za premestitev otroka, od sodišča zahteva, naj za zavezanca ali otroka izda odredbo za hišno preiskavo.

Če ukrajinsko ministrstvo za pravosodje od osrednjega organa tuje države prejme zahtevo za ugotovitev naslova osebe na ozemlju Ukrajine v skladu s cilji Konvencije iz leta 2007 o mednarodni izterjavi preživnine otrok in drugih oblik družinskih preživnin, sprejme ustrezne ukrepe.

Osrednji organ zlasti pošlje zahtevo ukrajinski državní migracijski službi ali organom za registracijo, saj sam nima dostopa do registra. Take zahteve se obravnavajo od enega do dveh mesecev (poglavje I(8)2), odstavek 2 smernic o izvajanju Konvencije o mednarodni izterjavi preživnine otrok in drugih oblik družinskih preživnin v Ukrajini, odredba ukrajinskega ministrstva za pravosodje z dne 15. septembra 2017 št. 2904/5 (*Instruktsia pro vykonannia v Ukraini Konventsii pro mizhnarodne stiagnennia alimentiv na ditei ta inshykh vydiv simeinoho utrymannia vid 15.09.2017 № 2904/5*).

Zahteva mora vključevati priimek, ime in patronimično ime osebe, njen datum rojstva in, če je mogoče, kraj rojstva ter njeno zadnje znano prebivališče.

Poleg tega v skladu s členom 11 ukrajinskega zakona o obveščanju (*Pro informatsiu*) ni dovoljeno zbirati, shranjevati, uporabljati ali razširjati zaupnih informacij o osebi brez njenega soglasja, razen v primerih, določenih z zakonom, ter samo v interesu nacionalne varnosti,

gospodarske blaginje in varstva človekovih pravic. Zaupne informacije o fizični osebi vključujejo zlasti podatke o njeni narodnosti, izobrazbi, zakonskem stanu, verskem prepričanju, zdravstvenem stanju in naslovu ter datumu in kraju rojstva.

V zahtevi je zato treba navesti namen, za katerega se te informacije zahtevajo.

### **11) Če preživninski zavezanec preživnine ne plačuje prostovoljno, s katerimi ukrepi ga je mogoče prisiliti k plačilu?**

Postopek izterjave preživnine je določen v členu 71 ukrajinskega zakona o izvršilnih postopkih.

Če skupni znesek zaostalih plačil preživnine presega znesek, dolgovan za tri mesece, se lahko izterjava izvede z rubežem premoženja zavezanca.

Izterjava z odtegljajem od plače ne preprečuje izterjave z rubežem premoženja zavezanca, če skupni znesek neporavnanih zaostalih plačil presega znesek plačil, dolgovanih za tri mesece.

Če skupni znesek zaostalih plačil preživnine presega znesek ustreznih plačil, dolgovanih za štiri mesece, izvršitelj izda utemeljene odločbe o:

(1) začasni prekinitvi pravice zavezanca do potovanja zunaj Ukrajine, dokler zaostala plačila preživnine niso plačana v celoti;

(2) začasni prekinitvi pravice zavezanca do voznškega dovoljenja, dokler se zaostala plačila preživnine ne plačajo v celoti;

(3) začasni prekinitvi pravice zavezanca do uporabe lovskega, pnevmatskega in onesposobljenega strelnega orožja ali doma proizvedenih naprav za izstreljevanje nabojev, opremljenih z gumijastimi ali podobnimi nesmrtonosnimi izstrelki, dokler se zaostala plačila preživnine ne plačajo v celoti;

(4) začasni prekinitvi pravice zavezanca do dovoljenja za lov, dokler se zaostala plačila preživnine ne plačajo v celoti. Če se preživnina za otroka plačuje za preživljanje invalidnega otroka, otroka s hudimi perinatalnimi poškodbami živčnega sistema, hudimi prirojenimi motnjami, redko boleznijo siroto, onkološkimi ali onkohematološkimi boleznimi, cerebralno paralizo, hudimi duševnimi motnjami, sladkorno boleznijo tipa I (odvisno od insulina), akutnimi ali kroničnimi ledvičnimi motnjami stopnje IV ali za preživljanje otroka s hudimi poškodbami, ki potrebuje presaditev organov ali paliativno oskrbo, izvršitelj izda zgoraj navedene odločbe, kadar znesek zaostalih plačil preživnine presega znesek plačil, dolgovanih za tri mesece.

Poudariti je treba, da so v skladu s poglavjem XIII(10)<sup>21</sup> „Končne in prehodne določbe“ zakona odločbe, ki so jih izdali izvršitelji za začasno prekinitve pravice zavezancev do uporabe lovskega, pnevmatskega in onesposobljenega strelnega orožja ter doma proizvedenih naprav za izstreljevanje nabojev, opremljenih z gumijastimi ali podobnimi nesmrtonosnimi izstrelki, začasno preklicane do prenehanja ali razveljavitve vojnega stanja na ozemlju Ukrajine.

Če skupni znesek zaostalih plačil preživnine presega znesek ustreznih plačil, dolgovanih za eno leto, izvršitelj izda odločbo o naložitvi denarne kazni zavezancu v višini 20 odstotkov zneska zaostalih plačil preživnine.

Če skupni znesek zaostalih plačil preživnine presega znesek ustreznih plačil, dolgovanih za dve leti, izvršitelj izda odločbo o naložitvi denarne kazni zavezancu v višini 30 odstotkov zneska zaostalih plačil preživnine.

Če skupni znesek zaostalih plačil preživnine presega znesek ustreznih plačil, dolgovanih za tri leta, izvršitelj izda odločbo o naložitvi denarne kazni zavezancu v višini 50 odstotkov zneska zaostalih plačil preživnine.

Če znesek zaostalih plačil preživnine zavezanca v prihodnosti preseže skupni znesek ustreznih plačil, dolgovanih za eno leto, izvršitelj izda odločbo o naložitvi denarne kazni, kot je določeno v odstavku 1 tega dela. Zneski denarnih kazni, določeni v tem delu, se izterjajo od zavezanca v skladu s postopkom, določenim s tem zakonom, in se prenesejo na upravičenca (člen 71, del 14, ukrajinskega zakona o izvršilnih postopkih).

Poleg tega je v členu 183<sup>1</sup> ukrajinskega zakonika o upravnih prekrških (*Kodeks Ukrainy pro administratyvni pravoporushennia*) določena upravna odgovornost za neplačevanje preživitnine.

Če torej dejanja zavezanca pomenijo prekršek v skladu s členom 183<sup>1</sup> ukrajinskega zakonika o upravnih prekrških, izvršitelj pripravi protokol o upravnem prekršku in ga predloži sodišču, katerega pristojnost zajema pravni naslov državne izvršilne službe. V členu 164 ukrajinskega kazenskega zakonika (*Kryminalny kodeks Ukrainy*) je določena kazenska odgovornost za izogibanje plačilu preživitnine za otroka. V členu 477, del 1, ukrajinskega zakonika o kazenskem postopku je zasebni pregon opredeljen kot kazenski postopek, ki ga preiskovalec ali tožilec začne zgolj na podlagi zahtevka žrtve v zvezi s kaznivimi dejanji, določenimi zlasti v členu 164, del 1, ukrajinskega kazenskega zakonika. Tako ima upravičenec pravico, da pri organih kazenskega pregona vloži pritožbo v zvezi s kaznivim dejanjem, določenim v navedenem členu ukrajinskega kazenskega zakonika.

## **12) Ali lahko na kratko opišete morebitne omejitve izvrševanja, vključno s pravnimi pravili o varstvu zavezancev in zastaranju v ukrajinskem sistemu izvrševanja?**

V členih 34 in 35 ukrajinskega zakona o izvršilnih postopkih so določeni razlogi in roki za začasno ustavitev izvršilnih ukrepov v izvršilnem postopku.

Z določbami člena 48 navedenega zakona sta prepovedana rubež in zaseg sredstev na enem samem bančnem računu, odprtem v skladu s postopkom iz člena 35<sup>1</sup> ukrajinskega davčnega zakonika (*Podatkovy kodeks Ukrainy*), na tekočih bančnih računih s posebnim režimom uporabe, odprtih v skladu s členom 8, del 2(1), ukrajinskega zakona o nadomestilu škode in uničenja nekaterih kategorij nepremičninskih objektov kot posledice sovražnosti, terorističnih dejanj in sabotaže, ki jih je povzročila vojaška agresija Ruske federacije proti Ukrajini, in državnega registra nepremičnin, poškodovanih in uničenih zaradi sovražnosti, terorističnih dejanj in sabotaže, ki jih je povzročila vojaška agresija Ruske federacije proti Ukrajini (*Pro kompensatsiu za poshkodzhene ta znyshchene vnaslidok boiovykh dii maino [...]*), ali sredstev zavezanca na drugih bančnih računih, katerih zaseg in/ali rubež je zakonsko prepovedan. Poleg tega se v skladu s členom 48, del 7, navedenega zakona v primeru, da znesek, ki ga je treba izterjati v okviru izvršilnega postopka, ne presega 20 minimalnih plač, edino prebivališče zavezanca in zemljišče, na katerem je to prebivališče, ne zarubita. V tem primeru mora izvršitelj sprejeti ukrepe za izvršitev odločbe na račun drugih vrst premoženja zavezanca.

Poleg tega je v členu 73 ukrajinskega zakona o izvršilnih postopkih naveden seznam sredstev, ki niso predmet rubeža:

1. Naslednja plačila se ne smejo zarubiti:
  - (1) odpravnine, izplačane, če je bil zaposleni odpuščen;
  - (2) nadomestilo zaposlenemu za stroške, nastale zaradi premestitve, delovne naloge na drugem območju ali poslovnega potovanja;
  - (3) dodatek za delo na terenu, denarna nadomestila ter druga sredstva, izplačana namesto dnevnice in dodatka za nastanitev;
  - (4) finančne pomoči osebam, ki so prikrajšane za denarno nadomestilo za brezposelnost;
  - (5) nadomestilo za nosečnost in pomoč ob rojstvu otroka;
  - (6) pavšalna pomoč ob rojstvu otroka;
  - (7) dodatek ob posvojitvi;
  - (8) dodatek za otroke pod skrbništvom ali v oskrbi;
  - (9) otroški dodatek za matere samohranilke;
  - (10) dodatek za oskrbovalce treh ali več otrok, mlajših od 16 let; dodatek za oskrbovalce invalidnega otroka; dodatek za začasno nezmožnost za delo za oskrbovalce bolnega otroka in drugi otroški dodatki, določeni z zakonom;
  - (11) dodatek za zdravljenje;
  - (12) pogrebina;

(13) mesečna finančna pomoč, povezana z omejeno porabo lokalno pridelane hrane in hrane z domačih kmetij za državljane, ki prebivajo na ozemlju, ki je izpostavljeno radioaktivni kontaminaciji;

(14) subvencije za malico ter kuponi za rehabilitacijo in nadomestno oskrbo na domu, ki jih zagotavlja sklad za potrošnjo.

2. Prav tako se ne smejo zarubiti naslednja plačila:

(1) neobdavčeni znesek finančne pomoči;

(2) denarno nadomestilo za zagotovljeno enotno oskrbo in oskrbo v naravi;

(3) nadomestilo za odhod v primeru odpustitve (izstopa) iz vojaške službe, policijske službe in ukrajinske državne kazensko-izvršilne službe ter denarna podpora, ki ni trajne narave, in v drugih primerih, določenih z zakonom;

(4) pavšalna finančna pomoč v primeru smrti, invalidnosti ali delne nezmožnosti za delo brez dodeljene kategorije invalidnosti za vojaško osebje, osebe z obveznostjo služenja vojaškega roka in rezerviste, ki so pozvani na vojaške vaje (ali preskušanje) in posebna urjenja ali na služenje v vojaški rezervi;

(5) denarna pomoč, povezana z brezplačnimi protetičnimi (ortopedskimi) pripomočki, ki se zagotovi udeležencu protiteroristične operacije, udeležencu ukrepov nacionalne varnosti, obrambe, odpora in odvracanja proti vojaški agresiji Ruske federacije v regijah Doneck in Lugansk, ki je izgubil funkcije okončin, ali dobrodelna pomoč, ki jo prejmejo te osebe, ne glede na njen obseg in izvor.

### **13) Ali lahko namesto zavezanca, medtem ko je ta v Ukrajini, predplačila preživitve v celoti ali delno plačujejo javne ali zasebne organizacije?**

Veljavna ukrajinska zakonodaja ne omogoča, da bi javne ali zasebne organizacije v celoti ali delno plačevale predplačila preživitve namesto zavezanca, medtem ko je ta v Ukrajini.

### **14) Ali obstajajo dodatni stroški, povezani z vložitvijo zahtevka pri sodišču ali izvršilnim postopkom? Če je odgovor pritrdilen, kako visoki so lahko? Ali je v primeru nezadostnih finančnih sredstev mogoče pridobiti pravno pomoč za kritje stroškov sodnega postopka ali stroškov med izvršilnim postopkom?**

Ukrajinska zakonodaja ne določa, da bi moral upravičenec ob predložitvi izvršilnega naslova za izvršitev izterjave preživitve plačati kakršne koli stroške.

Vendar lahko v skladu s členom 43 ukrajinskega zakona o izvršilnih postopkih izvršitelj nosi stroške za zagotovitev izvršilnega postopka, razen tistih, ki jih določi ukrajinsko ministrstvo za pravosodje, če upravičenec plača obvezno predplačilo.

Po končanem izvršilnem postopku ali po vrnitvi izvršilnega naslova upravičencu upravičenec prejme vračilo predplačila, razen če zakon določa drugače.

Ob predložitvi zahtevka ukrajinskemu ministrstvu za pravosodje v skladu s Konvencijo iz leta 2007 o mednarodni izterjavi preživitve otrok in drugih vrst družinskih preživnin mora vložnik zahtevka priložiti informacije o svojem finančnem položaju.

Ministrstvo za pravosodje obravnava zahtevke in jih prek koordinacijskega centra za brezplačno pravno pomoč (*Koordinatsiiny tseñtr z nadannia bezoplatnoi pravnychoi dopomohy*) posreduje regionalnim centrom za brezplačno sekundarno pravno pomoč.

V skladu s Haaško konvencijo iz leta 2007 pri obravnavi zahtevkov ne nastanejo stroški postopka, razen pri obravnavi zahtevkov za ugotovitev očetovstva.

Za zahteve za ugotovitev očetovstva se plača sodna taksa v višini 0,4 % minimalnega zneska za preživljanje oseb, zmožnih za delo (člen 4, del 2(2)(3), ukrajinskega zakona o sodnih taksah (*Pro sudovy zbir*)).